

Campus Obert

CUESTIONES DE
ACTUALIDAD
DESDE LA
ÓPTICA DE
EXPERTOS
UNIVERSITARIOS

COORDINACIÓN

Sebastià Serra i
Busquets

Antoni Vives
Reus

Rafel Puigserver
Pou (CEDOC-UIB)

TEMA

Llengua i educació a les Balears: reptes i debats

Un nou projecte a la UIB analitza la legislació lingüística a les escoles i proposa accions per a una docència més integradora. El 28 d'abril, una taula rodona amb experts debatrà sobre l'evolució i els reptes de l'ensenyament en català.

Legislació lingüística i sistema educatiu: cap a un ensenyament integrat

✦ Eloi Bellés Boeta *

L'escola és un actor fonamental en la normalització del català. Les polítiques que en regulen la presència i la promoció des de les aules també han estat, per desgràcia, un objectiu prou habitual del debat polític. En qualsevol cas, és evident que la gestió lingüística de les aules de les Illes Balears i l'aplicació de les disposicions legis-

latives que regulen els usos lingüístics són un element important per a l'exercici del magisteri. Per això, és fonamental que els futurs graduats en Educació Primària coneguin bé la legislació lingüística del sistema educatiu. Fruit d'aquesta preocupació, va néixer el projecte d'innovació docent "Sembrant paraules, construint drets: el règim jurídic del sistema lingüístic educatiu de les Illes Balears", finançat per l'IRIE i del qual formen part Sebastià Salvà i Puig (IP), Maria Ballester i Eloi Bellés.

L'objectiu del projecte és proposar accions diverses per acostar, d'una banda, la realitat jurídica a la pràctica docent i, de l'altra, escurçar la distància entre la teoria i la pràctica en els estudiants de Dret. Al llarg de dos anys, es duran a terme tot d'accions específiques a les classes tant d'Educació com de Dret i, a més a més, s'orga-

nitzaran actes adreçats als estudiants però oberts també al públic general.

El primer d'aquests actes serà el dilluns 28 d'abril a les 16 h, a l'aula magna de l'Edifici Guillem Cifre de Colonya, a la UIB. Gabriel Fiol, exmagistrat del TSJIB, Miquel Sbert, inspector d'Educació jubilat, i Vicenta Tasa, professora de Dret Constitucional de la Universitat de València, dialogaran en una taula rodona sobre l'evolució de la legislació lingüística en el sistema educatiu dels darrers anys. Debatran sobre l'efectivitat real de les polítiques lingüístiques en les pràctiques docents i els usos lingüístics, i sobre els reptes juridicolingüístics a què s'enfrontarà l'escola els pròxims anys. L'acte està obert a tothom.

* Professor titular laboral del Departament de Filologia Catalana i Lingüística General de la UIB i membre del GRESIB

TEMA

El poder del temor en la societat actual

Estam davant una interessantíssima reflexió sobre com el liberalisme, sota l'aparència de llibertat, pot conduir a una societat dominada per la por. Aquesta por, alimentada per discursos d'odi i anhels de puresa, és utilitzada per les elits per mantenir el seu poder i dividir la societat.

Al final, solo queda: ¿El miedo?

✦ Sergio Cefiera Luque *

Dostoyevski en los *Hermanos Karamazov* apunta la siguiente reflexión: «Si Dios no existe, todo está permitido». Lo que antaño era una reflexión moral e incluso metafísica, en la actualidad es una realidad más que evidente. Han pasado casi dos siglos de aquel nihilismo ruso que marco finales del siglo XVIII y principios del XX. El cambio social

y la aparición de un nuevo sistema económico trajo consigo un gran debate sobre la condición humana.

Sin embargo, por detrás, se gestó una nueva ideología: El liberalismo. Esta nueva estructura se justificó bajo el lema: «Todo está permitido, solo Dios puede juzgarme». Sin embargo, ni apela a un Dios metafísico, ni todo está permitido. La reflexión de Judith Shklar señala que en una sociedad en donde todo está permitido, la brújula moral queda sostenida bajo una de las sensaciones más primarias que

existen: el miedo. Para ella, el liberalismo tiene un Dios claro, el capitalismo, es decir, el dinero. Lo que manda es el flujo de dinero y que las acciones no le afecten. El dinero solo se ve afectado cuando quien lo porta tiene miedo a tomar decisio-

nes, ya sean las más simples, comprar en el supermercado o ya sean las más grandilocuentes, dirigir un país.

Ahí es de donde nacen los problemas, si el miedo se convierte en el motor de decisión implica que discursos en donde se fomenta el odio son habituales y justificables. Por eso, cada vez reinan más discursos en donde se anhela por realidades alternas, en donde la pureza es el único estándar.

La realidad, como apunta Shklar, lo único real detrás de esas afirmaciones, son gente poderosa con miedo a perder su gran trono de oro. Su miedo intenta calar en la sociedad para dividirla. Buscan que tengamos miedo del vecino, del amigo, del diferente, cuando del único que deberíamos tener miedo es de aquel que piensa que pueden comprar nuestra vida.

* Graduado y Máster en Filosofía (UIB)

TEMA

L'Arxiduc i les Balears: Una mirada singular

L'obra de l'arxiduc Lluís Salvador 'Die Balearn in Wort und Bild' és un testimoni excepcional de les Balears del segle XIX. Amb detallades descripcions i il·lustracions, l'arxiduc ens ofereix una visió enciclopèdica de la vida, la natura i la geografia de les illes. Un llegat valuós per comprendre el nostre passat.

El retrat de les illes de l'arxiduc Lluís Salvador

✦ Josep Maria Figueres *

Dispossem de molts treballs de viatgers sobre les Illes que descriuen i mostren la seva visió. Àdhuc d'estudis i antologies de conjunt, com el treball de Joan Miquel Fiol sobre els viatgers anglesos. Tanmateix, la visió de l'arxiduc Lluís Salvador, és singular i una de les més

destacades. Intensa, i útil en la projecció europea, *Die Balearn in Wort und Bild* (Leipzig, 1871) destaca per mèrits propis. Els darrers anys vuitanta va aparèixer en castellà, una molt curiosa edició, *Las Baleares por la palabra y el grabado*, dirigida per Isabel Moll Planes, amb peu editorial de Sa Nostra. La Fundació Balearia i la Marilles Foundation penjaren a internet les imatges d'aquesta obra amb una bona resolució que ens permet una ràpida

mirada al valor visual de l'obra. Una antologia que ens permet de veure els paisatges de l'abans, l'espai idíl·lic, natural, ara amb el ciment dominant. En català va aparèixer gràcies a *Última Hora i Diari de Balears* en fascicles (2000) en traducció de Pere Bonnín i Josep Moll i coordinació de Guillem Frontera.

L'aportació de Lluís Salvador d'Àustria és excepcional per qui vulgui fixar-se en les Balears d'ahir.

La part textual és descriptiva, acumulativa en dades, narrada de forma molt fluida i amb una quantitat d'il·lustracions verament notable. Multitud de dades, per exemple de la caça se'n parla de la caça de la perdiu, el rossinyol... i amb xiulets, garbellers, lloses, llaç, filats, la caçada a coll a la cameta, els xiulets... Tot un món de dades, taules numèriques... sobre el que afecta l'organització humana, la natura i la geografia, el camp i les ciutats, etc, i així ha esdevingut una autèntica enciclopèdia del que fou l'organització humana –de la religió a justícia passant per l'economia o les altres activitats– del món d'ahir. Deu volums, el darrer d'índex i bibliografia, configuren així la més gran obra, de la mà d'una sola persona, dedicada al conjunt de les Illes.

* Universitat Autònoma de Barcelona